Rechtspraak

HOF VAN BEROEP TE ANTWERPEN

4de Kamer — 25 juni 2001

Zetel : de hh. P. Renaers, Voorzitter;
M. Carette en P. De Baets, Raadsheren.
Pleiters : mrs. P. Moons loco M. Sampermans.
Inzake 1998/AR/3230 — H.V. t. N.V. P.

Verbintenissen — Toepassingsvoorwaarden voor bedrog en dwaling als wilsgebreken — Toepassingsvoorwaarden voor het bekomen van schadevergoeding wegens contractuele wanprestatie.

Opdat er sprake is van bedrog moet voldaan zijn aan volgende vereisten : aanwenden van kunstgrepen door medecontractant met de bedoeling de wederpartij tot het sluiten van een overeenkomst te bewegen, waarbij de aangewende kunstgrepen doorslaggevend zijn geweest voor het sluiten van de overeenkomst, dan wel tot gevolg hadden dat tegen meer bezwarende voorwaarden werd gecontracteerd.

Opdat er sprake is van dwaling moet de dwaling betrekking hebben op de „zelfstandigheid van de zaak", de dwaling moet verschoonbaar zijn en de partijen mogen geen andersluidende regeling zijn overeengekomen.

Een handelaar wordt verondersteld te begrijpen wat de tekstuele opgave inhoudt van de identiteit van de partijen bij het afsluiten van de overeenkomst.

Men kan geen rechten laten gelden op een vergoeding wegens „contractbreuk" zonder dat de ontbinding van de overeenkomst lastens de wederpartij wordt uitgesproken.

...

Beoordeling

I. *De tegenvordering inzake de nietigverklaring van de overeenkomst*

1. Overwegende dat logischerwijze eerst deze vordering moet onderzocht worden om te zien of er (nog) sprake is van een overeenkomst;

Overwegende dat terzake door geïntimeerde bedrog en/of dwaling wordt ingeroepen;

2. Overwegende dat opdat bedrog als wilsgebrek aanleiding zou kunnen geven tot de in het Burgerlijk Wetboek voorziene sanctionering aan volgende vereisten moet zijn voldaan :

a. er moeten kunstgrepen worden aangewend,

b. de kunstgrepen moeten worden aangewend door de medecontractant,

c. de kunstgrepen moeten worden aangewend met de bedoeling de wederpartij tot het sluiten van de overeenkomst te bewegen,

d. de gebruikte kunstgrepen moeten doorslaggevend zijn geweest voor het sluiten van de overeenkomst (hoofdbedrog) dan wel tot gevolg hebben dat tegen meer bezwarende voorwaarden werd gecontracteerd (incidenteel bedrog);

2.1. Overwegende dat de kunstgrepen volgens geïntimeerde er te dezer zake in bestonden :

1° dat appellant zich heeft voorgedaan bij het afsluiten van de overeenkomst als professionele medewerker van een derde niet in het geding aanwezige persoon; de heer Z., die geïntimeerde absoluut op de zaak wou zetten als detective,

2° dat appellant geen vergunning heeft als detective in Nederland;

2.1.1. Overwegende dat met de eerste rechter kan besloten worden tot het niet bewezen zijn van het feit dat geïntimeerde werd bedrogen bij het afsluiten van de overeenkomst aangaande de identiteit en de hoedanigheid van appellant;

Overwegende dat geïntimeerde immers als handelaar verondersteld wordt te begrijpen wat de tekstuele opgave van de identiteit van de partijen bij het afsluiten van een overeenkomst inhoudt;

...

3. Overwegende dat dwaling bij de totstandkoming van een overeenkomst kan worden omschreven als de verkeerde voorstelling die een toekomstige contractpartij heeft met betrekking tot een bestanddeel van de overeenkomst;

dat opdat deze verkeerde voorstelling aanleiding zou kunnen geven tot het wettelijk gesanctioneerd wilsgebrek van dwaling voldaan moet zijn aan volgende voorwaarden :

a. de dwaling moet betrekking hebben op „de zelfstandigheid van de zaak",

b. de dwaling moet „verschoonbaar" zijn en

c. de partijen mogen geen andersluidende regeling zijn overeengekomen;

3.1. Overwegende dat in verband met de dwaling door geïntimeerde hier ook het willen afsluiten van de overeenkomst met de heer Z. wordt ingeroepen;

dat geïntimeerde zelfs stelt een overeenkomst „intuitu personæ" te hebben willen afsluiten met deze persoon;

Overwegende dat zo geïntimeerde al zou gedwaald hebben terzake, deze dwaling niet verschoonbaar kan genoemd worden;

dat immers geïntimeerde, zoals hoger reeds gesteld, als handelaar moet weten wat zij ondertekent en wat in het bijzonder de tekstuele opgave van de identiteit van de partijen in een overeenkomst inhoudt;

3.2. Overwegende dat er van een dwaling in hoofde van geïntimeerde dus ook geen sprake is;

4. Overwegende dat bijgevolg de tegenvordering in verband met de nietigverklaring van de overeenkomst ongegrond is, zoals ook de eerste rechter vaststelde;

II. *De hoofdvordering inzake schadevergoeding wegens „eenzijdige verbreking" van de overeenkomst*

1. Overwegende dat appellant stelt dat geïntimeerde hem liet weten dat hij niets meer diende te ondernemen;

dat hij dit ziet als „contractbreuk"/„eenzijdige verbreking" door geïntimeerde;

Overwegende dat appellant echter op geen enkele wijze dit feit bewijst;

...

3. Overwegende dat het nog opmerkelijk is dat appellant bij dit alles niet vraagt de overeenkomst te ontbinden lastens geïntimeerde of de ontbinding vast te stellen;

dat immers appellant geen rechten kan laten gelden op een vergoeding wegens „contractbreuk" zonder dat de ontbinding van de overeenkomst lastens geïntimeerde zou worden uitgesproken;

Overwegende dat daardoor eveneens (zoals ook wegens het hoger aangenomen niet bewezen zijn van een „contractbreuk") de vordering wegens „contractbreuk" moet worden afgewezen (het Hof kan zich niet *ultra petita* uitspreken over de ontbinding van de overeenkomst);

...

Noot :

De vordering tot contractuele schadevergoeding en de ontbindingsvordering : twee onderscheiden en zelfstandige rechtsmiddelen

Bovenstaand arrest geeft op gevatte wijze de toepassingsvoorwaarden aan van bedrog en dwaling als wilsgebreken (cf. R. KRUITHOF e.a., „Overzicht van rechtspraak — Verbintenissen", *T.P.R.*, 1994, 329 e.v.; W. VAN GERVEN en S. COVEMAEKER, *Verbintenissenrecht*, Leuven, Acco, 2001, 68-72).

Enigszins bevreemdend is echter de redenering van het Hof dat een vordering tot schadevergoeding wegens contractuele wanprestatie enkel kan worden toegestaan wanneer voorafgaand de ontbinding van de litigieuze overeenkomst wordt gevorderd en toegekend.

Artikel 1146 e.v. B.W. voorziet immers in een uitdrukkelijke rechtsgrond om contractuele schadevergoeding te bekomen wegens de niet- of vertraagde uitvoering van een overeenkomst (W. VAN GERVEN en S. COVEMAEKER, *o.c.*, 118).

Deze rechtsgrond moet worden onderscheiden van het ontbindingsrecht vervat in artikel 1184 B.W., dat een grond uitmaakt voor het tenietgaan van een overeenkomst (cf. S. STIJNS, *De gerechtelijke en buitengerechtelijke ontbinding van overeenkomsten*, Antwerpen, Maklu, 1994, 42 e.v.). De ontbindingsvordering heeft tot doel de contractspartij die het slachtoffer is van de niet-uitvoering door een andere partij te ontslaan van haar eigen contractuele verplichtingen (cf. R. KRUITHOF, *l.c.*, 749). Dit ontbindingsrecht kan weliswaar eveneens gepaard gaan met een vordering tot schadevergoeding (W. VAN GERVEN en S. COVEMAEKER, *o.c.*, 125; art. 1184, lid 2 B.W.).

Het betreft derhalve zelfs twee zelfstandige, van elkaar gescheiden rechtsmiddelen. Het recht om bij een contractuele wanprestatie de ontbinding van de

overeenkomst te vorderen, is dan ook geen toelaatbaarheidvereiste voor de eis tot schadevergoeding voor de geleden schade (Brussel, 13 januari 1971, *Pas.*, 1971, II, 105; Arbit. Besl., 24 mei 1988, *Rechtspr. Antw.*, 1988, 197).

Hans VAN GOMPEL

Advocaat

HOF VAN BEROEP TE ANTWERPEN

4de*bis* Kamer — 24 september 2001

Alleenzetelend Raadsheer : de h. M. Carette, Raadsheer.
Pleiters : mrs. C. Verfaillie, S. Corbanie (Brussel) in eigen naam en loco C. Price (Brussel).
Inzake 1998/AR/232 — Mr. V., q.q. curator faillissement C.V. T. t. Helaba Landesbank.

Gerechtelijk privaatrecht — Taalwet gerechtszaken — Vonnis — Citaten niet in taal rechtspleging.

Het vonnis is niet geheel in de taal van de rechtspleging gesteld, wanneer het citaten bevat in het Duits zonder weergave van de zakelijke inhoud in het Nederlands. Het is derhalve nietig in toepassing van artikel 40, alinea 1 van de Wet op het taalgebruik in gerechtszaken.

...

Overwegende dat door het Hof ter zitting d.d. 9 oktober 2000 de mogelijke nietigheid van het bestreden vonnis werd opgeworpen wegens schending van de taalwetgeving;

Overwegende dat volgens appellante in verdere conclusies het vonnis nietig is;

dat geïntimeerde in verdere conclusies het tegengesteld standpunt verdedigt;

Overwegende dat de motivering van het vonnis deels berust op citaten, die enkel in het Duits zijn aangehaald, terwijl de inhoud van deze citaten niet enkel in het Nederlands, taal van de rechtspleging, is weergegeven;